

ABONAMENTUL :

Pe un an — — 100 Lei

Pentru instituții :

Pe un an — — 400 Lei

PUBLICAȚIUNILE

se primesc la administrație.

Manuscrisele nu se
înapoiază.

ROMÂNUL

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
str. V. Goldiș (f. Românilor)
Nr. 6.

Apare săptămânal.

Redactor resp. :
prof. I. ARDELEAN

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD.

3,50 lei

COMUNICAT

Ne zbatem ca peștele pe uscat, ne agi-
tăm ca găina, care a clocit ouă de rață,
pe malul gârlei, nădușim, într-o disperată
desnădejde, ca un hamal de port, ne bo-
cim la colț de stradă ca muerile certate
cu soții lor, pentrucă în vâltoarea vicții
politice nu știm cu cine să mergem, nu
știm care dintre starurile ecranului politic
ne va ajuta, mai de vreme, într-o situație
mănoasă, nu știm care este mai aproape
de putere. Dacă vre'unul dintre marii ac-
tori ai scenei ne făgăduiește situații suntem
gata să-l urmăm, dar imediat ne paște
groaza că dar dacă am greșit crezând că
tocmai acesta este agreatul providenței
și poate ar fi mai bine să stăm la pândă
șpionând momentul cel mai oportun spre
a ne căpătui.

Nu începe nici o îndoială, aceasta este
ținuta omului mărunț și îngust gata întot-
deauna să slujească și pe dracul numai
să aibă în mână magica putere de
a dispune de alții. Este tipul veș-
nicului slugarnic, flexibil la spinare,
elastic în suflet, micos și lingușitor pe
față, dar capabil de cea mai implacabilă
ură în dos. Azi partizanul culorii de verde,
măine al culorii albastre, poimăne rede-
vine susținătorul steagului verde pentrucă
poimăne să fie înflăcărat aderent al teo-
țiilor albastre sau invers. Se vinde azi
pentru un pol ca să se lase cumpărat
măine pentru o zăcieă. Știe el de ce.

Leaderul vrea putere cu orice preț ca
să poată împărți celor mai mici, pe ce
preț?!

Și'n vremea asta, când spinările fac co-
boșe slugarnice, iar corupția face ravagii,
teolo, undeva, mii și mii de spinări se'n-
ovoie peste neagra țărăniță a ogorului
susținând nădejdi mai bune pentru ziua
le mâine. Gândurile se'naltă către ceruri,
ar piepturile gem implorând un rod mai
un ș'un câștig mai omenesc, pentrucă și
raiul să fie mai omenesc.

În fabricile acestui oraș brațe istovite
și secătuite de vlagă ridică cu desnădejde
în ciocan greu ca să izbească cu el în
metalul călit. Dincolo oameni cu piepturi
iscate de tuberculoză deapănă fără răgaz
lucrul ce nu se isprăvește.

Între 30 și 50 de lei variază câștigul de
pe zi a bietului lucrător de pământ și
lucrătorului de fabrică.

3,50 lei la oră, e plata omului ce zo-
ște în jurul mașinelor gata să-i smulgă
un braț sau să-i frângă trupul obosit în
ouă. Din acești 350 lei trebuie să tră-
iească el și familia sa. Din acești 350 lei
trebuie să contribuie el la întreținerea apa-
ratului de stat. Din acești 350 lei trebuie
să-și crească copii de-i tată, să-și întrețină
milia de-i fiu, să-și îngrijească de frațiori
e-i frate.

„Delegația permanentă a partioului na-
țional-țărănesc, în ședința dela 21 Martie,
a hotărât.

1) În legătură cu declarația de solida-
rizare la acțiunea d-lui dr. Vaida Voevod
a unui grup de 11 membri ai partidului
și conform cu hotărârea principială luată
în ședința precedentă, desercinează din
calitatea de președinte de organizație pe
d-nii Al. Vaida Voevod la Caraș; Aurel
Vlad la Hunedoara și Severin; D. R.
Ioanițescu la Brașov; Eduard Mirto la
Teleorman; Anderco Căza la Maramureș.

Incredințează conducerea provizorie a
acestor organizații d-ilor M. Rădovan la
Caraș; Al. Cartoian la Vlașca; dr. Căli-
man și V. Jinga la Brașov; prof. G. Vor-
nicu la Maramureș.

Conducerea provizorie a județului Tele-
orman va fi rânduită de d. Mihalache, a
județului Severin de d. Crișan, a județului
Hunedoara de d. Victor Deleu.

2. Se convoacă comitetul central exe-
cutiv în ședință extraordinară Duminecă 24
Martie, pentru examinarea situației politice,
complectarea delegației permanente și sanc-
ționarea membrilor, cari au căleat discip-
lina de partid.

3) Se amână ședința comitetului regio-
nal al Ardealului și Banatului dela 23 la
30 Martie.

**D-nii președinți ai organizațiilor ju-
dețene vor proceda de urgență la în-
lăturarea din demnitățile de partid a
elementelor ce se vor fi abătut dela
disciplina partidului.**

TELEGRAMA

trimisă dlui ION MIHALACHE, București

Fruntașii partidului național țărănesc
din organizația Arad întrunindu-se azi în
localul clubului își exprimă profunda lor
stimă și neprecupețit atașament față de
Dvastră Președintele partidului și față de
conducerea centrală asigurându-Vă de
perfecta lor disciplină și rugându-Vă să
luați categorice măsuri în contra acelor
cari nesocotind disciplina de fier ce tre-
buie să domnească în partid lucrează la
subminarea și distrugerea celui mai de
seamă organ al ființei noastre naționale

care este Partidul Național-Țărănesc:

**Mihal Cosma, prof. Const. Teodo-
rescu, Nicolae Adam, prof. Ilie Arde-
lean, dr. Alexa Boșloc, dr. Augustin
Lazar, dr. Teodor Pop, dr. Raicu, dr.
Romulus Moga, Georgiu Popovici, dr.
Oprea, dr. Luțai, dr. Băneșiu, dr. Aurel
Lazăr, Gh. Iovin, Rădovan M, dr. Cor-
nel Bustea, Inv. Florian Popescu, co-
lonel Babescu, Inv. Ion Ungureanu,
Dumitrescu, Cristea Ioan, Nicolae
Pârnevan, avocat Ion Popescu, Ad-
rian Mursa preot.**

Aceasta este nenorocirea în țara româ-
nescă. Cei 350 lei pe care-i câștigă mun-
citorul de rând la oră. Mizeria oamenilor
de rând apasă pe conștiința acestei țări.
Înecirea acestor 350 lei la oră, cur-
marea mizeriei și stărpirea sărăciei și să-
răcirii sistematice trebuie să constituie
problema de preocupare a oamenilor de
stat din România.

Agitațiile și bocetele ahtiaților după
domnii să înceteze, pescuirea după căpă-
tuială să se stărpească, comerțul cu caracte-
rele ușoare să fie prohibit și pedepsit, iar
deghizarea după împrejurări să fie public
înfierată.

Ne trebuie o țară puternică, o nație
omogenă și'n loc de irosire și fărâmițare
ne trebuie o concentrare a energiilor spre
o muncă constructivă.

Cei ce nu înțeleg aceasta să nu impie-
teze.

INCUNOȘTIINȚARE

**Șefii de sectoare, președinții de or-
ganizații locale și membri Comitetu-
lui județean al Partidului Național-
Țărănesc, sunt rugați să ne restituiească ur-
gent listele trimise de către biroul partidului.**

În lipsa acestora am fost nevoiți să le trimi-
tem ziarul, în mai multe exemplare, lor, spre
a-l împărți acelor cari îl vor abona.

Scoaterea ziarului era iminentă, căci membrii
partidului îl reclamau tot mai insistent. Acum
rămâne să vedem întrucât a fost sinceră do-
rința lor.

Așteptăm să avem cât mai mulți abonați din
rândurile membrilor și prietenilor partidului
nostru.

- o -

Ziarul „Românul“ se va trimite numai la
dorința expresă, dacă aceasta ni se va aduce
la noi printr'o carte poștală, doritorul de
a deveni abonat declarând că nu va întârzia să
achite abonamentul care ni se pare exagerat
de scăzut.

Ce trebuie să știe țăranul român din politică

de Moș Trăscău

Au fost vremuri când nu era nevoie de politică, fiindcă oamenii trăiau în mod sălbatic — care pe unde putea. Fiecare își făcea politica lui, adică se conducea cum putea mai bine. Mai târziu când oamenii s'au înmulțit și viața deveni mai grea; când trebuiau să se lupte oameni cu oameni pentru o bucată de pământ, sau pentru altceva și-au ales dintre ei pe cel mai tare și mai deștept ca să le fie șef și conducător în războaie. Mulțimea nu poate nimic dacă nu are șef bun.

În vremurile vechi de tot șeful era privit ca înfrunghiparea lui Dumnezeu pe pământ. Tot ce făcea el era bun făcut. Viața tuturor supușilor era în mâna lui. Putea să omoare ori pe cine din ai săi, iar poporul cu atât mai mult îl venera.

Aceste conducători s'au numit *finanice* și au finit, la diferite popoare, până aproape de vremea noastră. Cât timp poporul a fost prost și trăia ca sălbăticiunile a suferit jugul; ba poate că nici nu-și dădea seama de el, fiindcă nu pomenise altă viață mai bună și nici nu avea de unde să știe despre alt fel de viață.

Istoria pomenește despre șefi tirani cari numai atunci erau fericiți când vedeau curgând mult sânge omenesc. Ei înșiși răzau capetele supușilor, le luau fiecele și femeile, fără ca cineva să îndrăznească a scoate un cuvânt.

Ivan cel groasnic — împăratul Rușilor — era așa de crud, ne spune istoria, că aduna poporul și boerii în piață și le arăta tuturor cât știe de bine săucidă, luând dintre ei pe cine nimerea — țăran sau boer — pentru a fi omorât. Și poporul striga: *trăiască împăratul*, la fiecare om ucis.

Dar vremea a mers tot înainte. Popoarele s'au civilizat, s'au deșteptat la viața omenească, rând pe rând. La început s'au ivit singuratici iubitori ai poporului cari au cerut drepturi pentru mulțime și o viață mai omenească. Mulți din aceștia s'au înecat în sângele lor, dar sămânța a prins. Poporul a început să ceară el însuși drepturi și mulți dintre șefii tirani își pierdură viața în revoluții populare.

Poporul a putut suporta jugul cât timp a fost prost. Când i-s'a luminat mintea prin învățătură a năzuit și el la o viață mai bună. S'au ridicat din mijlocul lui conducători, prin ajutorul cărora poporul a obținut cele mai

multe drepturi.

Se poate spune că în vremea noastră, omul a ajuns cel mai înalt grad de civilizație și cultură.

Fiecare om pentru sine precum și societatea omenească, au mai multă libertate decât le-ar fi folositoare.

Trăim în epoca tuturor libertăților: libertate socială, libertate economică, libertate politică, libertate morală, estetică etc.

Totul ni este îngădui, dar cu condiția să nu atingem libertatea, liniștea și siguranța altora.

În politică poporul, este stăpân pe soarta sa. Dreptul de a conduce singur este definitiv câștigat. Poporul este suveran.

De acum încolo însă începe greutatea. Până acuma poporul a cerut; de acum încolo trebuie să dea. A cerut drepturi și trebuie să dea dovada că le poate păstra și apăra. Căci sămânța celor ce le place să trăiască din sudoarea poporului n'a pierit. Lupii de altădată, dacă au murit, au lăsat în urma lor urmași desliși și o mulțime de căței cari așteaptă osul de ros, dar să fie cu carne multă.

Este adevărat că tu, muncitor prins de grijile tale cari te apăsă și de neștiința ta, nu-i cunoști, pentru că s'au îmbrăcat în piele de oaie, ca să te poată înșela mai ușor. Dacă tu, plugar n'ai fi absorbit de atâta muncă fără spor, ai putea observa atâția „șobolani” cari n'au nicio ocupație și toluși trăesc ca în rai. Tu mergi lumea la sapă și ei trec pe lângă tine cu automobilul stropindu-te cu noroi de sus până jos și murdăruindu-ți hainele curate schimbate numai cu o zi mai înainte. Tu nu-i cunoști, dar ei trăesc pe spina ta. Meritul lor este că au darul să te adoarmă cu minciuni, iar scăderea cea mai mare a ta plugarule este că uși păcăleala căpătată.

O minciună spusă frumos și un deș de ra-chiu este destul ca să cumpere votul multora. Și aceasta este cea mai mare rușine a votului universal.

Frate plugar! Nu uita că votul tău te poate omorî dacă nu-l pui unde trebuie.

(Va urma)

Citiți și răspândiți „ROMÂNUL“

Unitatea economică a României

Conferința d-lui Prof. Victor
Jinga la Arad

La Palatul Cultural din Arad a finit o conferință interesantă și documentată d-l Prof. Victor Jinga dela Academia comercială din Cluj.

La conferința de pace dela Paris, susține conferențiarul, problema granițelor României din-spre Ungaria a fost foarte mult dezbătută. Delegația maghiară s'a prezentat cu o extrem de bogată documentare în sprijinul tezei sale: această documentare s'a referit, mai cu seamă, la criteriile economice, Ungurii susținând că prin așezarea graniței românești la locul ei de astăzi se strică un echilibru economic prin nimic reparabil. Argumentele economice invocate de Unguri în sprijinul tezei lor au fost mult mai numeroase decât argumentele istorice și etnice. Dar argumentarea un-gurească nu a reușit să convingă, delegații celorlalte țări, și mai ales cei ai marilor puteri, dându-și repede seama de nefericirea și de tendențiozitatea ei.

Contele Bethlen, în conferințele pe cari le-a finit la Londra în toamna anului 1933 a reluat teza perimată a nedreptății Ungariei, cerând autonomie pentru Ardeal, crearea unui fel de Elveție a orientului apropiat.

Ce au însemnat vechile granițe ale Ardealului pentru prosperitatea lui economică? — se întreabă conferențiarul. Ardealul, cât timp a fost principat independent, a avut o oarecare industrie înfloritoare; stările agrare aveau caracter feudal. Ca provincie austriacă, Ardealul n'a avut decât un rol fiscal și militar. Sub Unguri, în Ardeal s'a dezvoltat industria relativ puțin iar în celelalte domenii de activitate economică privilegiile minoritarilor de astăzi îi mențineau într-o stare de superioritate față de Români cari — cu toate împrejurările vitrege au dezvoltat o activitate remarcabilă; Ardealul era o provincie săracă.

Granița dintre Ardeal și celelalte provincii românești — cu toată acțiunea de izolare a Românilor ardeleni de celelalte grupuri românești întreprinsă de Unguri — în conștiința românească a fost totdeauna un hotar artificial care trebuia să fie trecut. Conferențiarul înfățișează rolul cătorva domnitori ai principatelor românești în viața economică a Ardealului — Mircea, Mihai Viteazul, C. Brâncoveanu și alții.

Din Memoriul prezentat în 1850 Ministerului împărătesc și regesc din Viena de către delegații Gremiului comercial românesc din Brașov rezultă rolul important al comercianților români în raporturile cu Principatele.

La frontiera de astăzi apuseană a României sunt încă anumite anomalii pe cari însă progresul țării noastre le va înlătura. Căile de comunicație ale Ardealului erau îndreptate spre Fiume și Buda-

Pe pământul țării mele...

Pe pământul țării mele
E mult amar, multă jale,
Plânge dealul și câmpia
Ni-i amară sărăcia
Plâng codrii cu dragi eroi
De năcazuri și nevoi,
Cui îi pasă dacă n'ai
La copii păiue să dai.
Tot străinal ș'are local
Toți aici își au norocul,
Numai noi și-ai noști copii
Trăim toți în sărăcii
Azi întâna amarului
E casa țăranului
Înzădar țără bogată
Dacă-i rău administrată
Din străbuni am moștenit
Virtutea ce ne'a mărit,
Ș'acum în suflet ne bate
Dorul de sfânta dreptate
Ș'am dori ca mai spre bine
Visul neamului să fie,
Noi țărani cu iubire
Îvem sfânta datorie
Lângă al nostru drag partid
Să-ne facem toți un zid
Ș'alături de Mihalache
Să luptăm din suflet frate.
Numai dânsul ca și noi
Le simte-a noastre nevoi,
Că cu glasul-i scump ne cheamă
Noi să fim luați în seamă,
Trebuie ca să-l cinstim
Ș'alături de el să fim,
Yeniți tineri și bătrâni
Toți cu inimi de români,
Să pornim din largul țării
Toți ca valurile mării
Să se zguduie pământul
Când ne-om ridica cuvântul,
Ziduri tari de ne-ar sta'n cale
Să le dărâmăm la vale
Și în jurul lui uniți
Vom fi cei nebirați,
Să trăiască să'n florească
Țara noastră românească.

Arad, la 20 Martie 1935

Ioan Pucea Șiman
plugar

Cei ce au primit sau primesc ziarul „Românul” — dacă nu sunt abonați — îi rugăm ca ocazional, când vin pe la Arad, să achite la administrația ziarului câte 2 Lei pentru fișă care număr primii.

Suntem datori să stăm în slujba poporului fie care cu ce putem.

pesta, Ungurii făcând cu multă greutate legătură acestor linii cu liniile ferate ale Vechiului Regat. Marile ateliere de reparații ale căilor ferate, Ungurii le-au așezat dincolo de frontiera de astăzi a României, la Debrețin și Seghedin; era oare prezentiment?

Pe harta de astăzi a Europei România înfățișează cea mai frumoasă așezare geografică, cea mai naturală hotare, cea mai armonică unitate geografică și economică. Suntem un Stat armonios simetric, teritoriul economic suprapunându-se geografic teritoriului locuitor de Români. Unitatea economică a României de astăzi este aproape perfectă; granițele rezultate din marele război creat un Stat ideal cât privește armonia liniilor hotar, abundența mijloacelor economice, orientarea căilor de comunicații pe uscat și pe apă.

Mutându-se granița unde este astăzi, Ardealul s'a încorporat la ființa economică a Vechii României cu cărbune, gaz metan, mineruri, ali industriei, etc. Cei care ar lipsi Ardealului ca producție agricolă se procură ușor din șesurile noastre ale Dunării românești. În Ardealul românesc au prosperat industria, comerțul și agricultura mai mult decât în vechea Ungarie. România a bializat aci marea reformă agrară și electorală btoți locuitorii. Dincolo de hotarele de azi ale României pământul e stăpânit de un mic număr a latifundiari privilegiați și dreptul de vot este străns și pe față.

De vorbă cu sătenii

CRONICA

INTERNE

1. *Guvernul* a depus o lege pentru prelungirea stării de asediu și menținerea cenzurii iar majoritățile, cu toate protestele opoziției, au votat-o. Aceasta înseamnă că și de aci încolo ziarele vor apare cenzurate fără a putea aduce la cunoștința cetitorilor lor alte știri decât acele pe cari le admit biourile de cenzură.

2. *Discuția legii cooperăției* e în continuare. În cursul discuțiilor s'au adus însemnate modificări proiectului acestei legi cari vizează Banca Centrală cooperativă, controlul etc.

3. *D. Dr. Lupu*, a plecat la Paris.

4. *Guvernul* a hotărât să aplice, cu toată strictețea, legea ocrotirii muncii naționale asigurând și românilor locuri în comerțul și industria țării. Intențiunea este vrednică de toată lauda. Să vedem însă unde se va împotmoli practica.

EXTERNE

1. *În Grecia*, guvernul a reușit să restabilească ordinea Răsculații au fost învinși pe toată linia. D. Venizelos a voit să se refugieze în Italia, dar guvernul de acolo l'a sfătuit să meargă mai departe și să se stabilizească în Franța, ca să nu fie prea aproape de patria sa care nu s'ar bucura de vecinătatea aceluia care i-a răsturnat ordinea.

2. *Apropierea italo-iugoslavă*. Toată lumea politică a luat la cunoștință cu bucurie faptul că noul ministru al Italiei, acreditat pe lângă regența iugoslavă, a făcut, în numele guvernului dela Roma, declarații de apropiere și prietenie față de Iugoslavia.

Se crede că în modul acesta se va crea o bună prietenie între cele două țări, Italia și Iugoslavia, și că astfel pacea în sud-estul Europei va fi asigurată.

3. *Germania se înarmează și introduce obligativitatea militară*. În timp ce Italia și Iugoslavia caută să se apropie spre a colabora atât pe teren economic cât și pe teren politic, Germania a declarat, prin reprezentanții săi, că a introdus obligativitatea serviciului militar și că, în ceea ce privește înarmarea, se consideră la egalitate cu celelalte puteri europene, deci Franța, Anglia și Italia.

Această atitudine a nemților produce îngrijorări căci ei calcă tratativele de pace dela Versailles, și lasă să se deducă cumcă intențiunile lor nu sunt pașnice.

4. *În Turcia* Marea Adunare Națională va vota o lege prin care țara adoptă ca zi de sărbătoare *Duminica* în loc de *Vineri*. Se știe că religia mohamedană a ținut ziua de *Vineri*, așa cum noi creștinii ținem *Duminica*. Prin această nouă măsură turcii se apropie și mai mult de europeni.

cându-le, poate, să sufere? Cine i-a putut vâri în cap astfel de idei? Nu putem crede că tocmăi conducătorii liberali, din partidul cărora face parte răufăcătorul, să-l fi îndemnat. La urma-urmei de unde am putea ști?!

Un alt caz, care ni se pare tot atât de vrednic de dispreț, s'a petrecut în aceeași comună. Se poate că făptașul să fie acelaș. Anume, în toamnă, după culesul prunilor, cineva **toarnă petrol peste prunelile unui alt partizan al partidului național-țărănesc**. Iar dela altul se fură unelte și alte lucruri din casă.

Sunt tâlhari în țara noastră, poate prea mulți, țărănimea este săracă și vrednică de plâns, sunt oameni răi la noi dar n'am presupus niciodată ca țărani noștri, buni și blânzi, să se fure și să se sărăcească unul pe altul numai din dușmănie politică.

N'avem cuvinte destul de aspre ca să-l ocărăm pe nenorocitul care a săvârșit aceste lucruri urâte. Cum l'am putea numi altfel decât nenorocit pe un om care face rău fratelui său de sânge pentru că e membrul unui partid care luptă pentru binele și dreptatea țărănimei?

Asta nu-i politică! Tâlhărie s'ar putea chema o atare făptuire.

coste prea mult. Ori tocmai aci este buba cea mare: o consultație medicală, săteanul a poate căpăta cu un preț pe care-i poate suporta, însă medicamentele sunt peste măsură de scumpe, că nu le poate cumpăra, așa că rețeta medicului nu-și mai are nici un rost. Legiuitorul dacă dorea, cu adevărat să vie în ajutorul sănătății locuitorilor de la sate, trebuia să se îngrijească și de eftenirea medicamentelor, mai ales, că fixarea prețului lor o face însuși ministerul. Vinovat de scumpetea prea mare a medicamentelor este însuși ministerul sănătății și nu farmacistul care nu face altceva da cât să încaseze prețul stabilit de minister. Că se mai găsească și farmaciști necinstiți și lacomi de bani, cari pe lângă prețul stabilit cer și mai mult, și aceasta se întâmplă de multe ori.

Dușmanul cel mare al bieților bolnavi e guvernul liberal, care prin menținerea prețului ridicat la medicamente, protejează pe farmaciști și apasă pe bolnavi, punându-i în imposibilitatea de a se însănătoși.

Fixarea medicilor la sate numai atunci va fi de folos, când și prețul medicamentelor va fi fixat la un preț foarte mic ca să poată fi cumpărate de bolnavi, altfel rolul medicului la sate se va reduce la rolul unei descântătoare care vindecă prin descântece făcute în apă neînceptă luată din nouă fântâni.

prof. C. Teodorescu.

Datoria țărănimii față de noul program de Nicolae Adam

iată-ne ajunși în primăvară, după o iarnă destul de lungă și grea, dar care pentru câmp a fost cum nu s'a putea mai bună.

Odată cu primele raze mai căldicele ale soarelui, noi țărani, ne imprăștiem prin grădini, livezi și țărâni, fiecare după treaba care-l așteaptă. Așa-i rostul nostru. Proverbului din bătrâni, „călătorului îi șade bine cu drumul” i-se poate adăoga următorul: „țăranul atunci e mai frumos când e la muncă”. Este adevărat că dela un timp încoace, neaffându-ne socotelile, ne-am cam perdut pofta de lucru. Și nici nu trebuie să mire pe nimeni această constatare. Ba din contră, îndrăsnesc să invit pe toată lumea să-și ridice pălăria cu respect, în fața îndelungei răbdări a țăranului român. Muncеște cum se pricepe (și nu-i de loc vina lui că nu se pricepe mai bine) și în loc să-și fie echilibrul el merge în sensul răului. Când prețurile pieții la produsele lui — îl favorizau, s'a trezit cu maximalizarea, apoi rehozitare și mai apoi prin taxele vamale ajunsese până la o cuasi confiscare.

Așa că fără nici o exagerare se poate spune că, în raport cu celelalte clase sociale noi

țărani ajunsesem la un tratament ca Cenușoanca din poveste. Pe când industria — ca să mă mărginesc numai aici — se bucura de toate fozorurile, d. e. credit la îndemână și eflin, reduceri la transport și la taxe vamale, chiar și impunere mai la învoială s. m. d. pentru țărănime nimic de loc, nici măcar slăpână pe munca ei. Imi place a crede însă, că de acum lucrurile se vor schimba. Partidul național-țărănesc prin noul său program pune agricultura pe primul plan. În sensul acestui program statul de mâine va fi statul țărănesc. Acest program va fi explicat pe larg în coloanele „Românului”. Aceste explicații și lămuriri le vor face oamenii cu mai multă știință de carte ai partidului nostru. În ce mă privește pe sussemnatul — care ca unul care am făcut mai multă practică, în No-rele ce urmează voi încerca să arăt care ne sunt datoriile față de acest program al nostru.

Politica în Gura-văii.

Am propovăduit întotdeauna buna înțelegere între țărani noștri, indiferent cu cari partide simpatizează, indiferent din ce partide politice fac parte. Nimic nu este mai urât decât să vezi țărani vrednici certându-se și făcându-și rele numai pentru simplul motiv că nu sunt din acelaș partid.

Că de ce duc țărani noștri, altădată atât de cuminți, așa de multă căldură în treburile politice din satele lor, încât se aprind deși aprind, în cele din urmă, casele, nu știm?! Știm însă că noi, național-țărăniști, nu i-am îndemnat nici odată să se lase furați de ură și să meargă așa de departe cu dragostea lor, față de partid sau conducători, încât să se înceare în bătăi cu adversarii. Nu știm nici aceea cine-i îndeamnă să săvârșescă nelegianiri față de adversari?

Ne-a surprins o veste adusă la Arad de la Gura-văii din plasa Halmagiului. Nu putem înțelege de unde atâta răutate în suflete de oameni. Ne vine să credem că nu-i vorba de români ci de Dumnezeu știe ce păgâni, veniți din țări sălbatice.

Ni se comunică cumcă în numita comună, un adversar politic, al unui partizan de-ai noștri dintr'o ură neînțeleasă, **tae cozile cuilor acestuia din urmă**. Oare de unde gândul sălbatice, neomenesc, să ciuntească bietele dobitoace, fă-

Intre Ardeal și vechea Românie a existat o migrațiune organică de populație care mergea „în țară” pentru a-și căștiga existența. Din Ardeal spre „Alföldul” unghuresc mergeau pușini, de acolo venea aci populație funcționarească, care, a creat o clasă de mijloc maghiară în orașele ardeleni. Funcționărima care, odată cu schimbarea hotarelor s'a nnapoiat pe unde a venit, orașele din Ardeal fiind tot mai mult cucerite de Români.

Conferențiarul vorbește, pe larg, despre politica externă și economică a Ungariei de astăzi care are nevoie de un echilibru sufleteș și economic dar pe care nu știe să-l găsească între conducătorii ei fiind mari deosebiri de vederi. Europa de astăzi, prin cele mai mari puteri politice în cari s'a încadrat și Mica Antanță s'a angajat să apere și să consolideze hotarele așa cum ele au fost stabilite de conferințele de pace cari au urmat marelui război. Ungurii vor să facă din problema hotarelor noastre cu ei o problemă europeană: dacă Ardealul n'a fost o problemă europeană atunci când majoritatea populației lui era împilată cu ații mai puțin va deveni astăzi când consiliația lui politică și economică se bazează pe dreptate și pe un echilibru organic.

PROBLEME AGRICOLE

Camera de Agricultură din Arad a trimis șefilor de județe din Arad, Oradea și Deva următoarele instrucțiuni privitoare la combaterea bolilor grânelor, pomilor fructiferi, curățirea pășunilor, combaterea bolilor la vii și creșterea animalelor.

Dăm loc și noi acestei adrese pentru ca cetitorii noștri să ia din timp cunoștință de aceste prețioase instrucțiuni.

I. Cultura plantelor agricole.

Pășitorii câmpului la angajarea lor să fie obligați ca pe lângă serviciul de pază să controleze în permanent lanurile de culturi (grâu orz, ovăs, porumb, etc.) și dacă vor constata că s'a ivit vre-o boală sau insectă, să anunțe imediat primăria comunală, care la rândul ei să fie obligată a comunica cu urgență cazul Secției Agricole jud. prezentând o colecție din plantele atacate, împreună cu insectele sau bolile apărute, spre vedere și constatare, urmând să ia măsuri de combatere cu precădere. La noi în regiune este foarte multă secară în grâne. Camera de Agr. a dat în fiecare an dispozițiuni și sfaturi oamenilor săteni ca să adune firele de secară din grâne. Totuși este necesar ca o acțiune eficientă să se'n ceapă din partea autorităților și în această privință, în strânsă colaborare cu clerul, corpul didactic din comune, pentru a clarifica populația asupra importanței, întrucât dupăcum bine este cunoscut grâul săcărăț nu are preț în comerț.

II Pomicultura

Ne referim la dispozițiunile din legea pentru organizația loc. precum și la acelea din legea poliției rurale și prin prezenta propunem să ordonați ca reprezentanții comunelor, împreună cu primarul să îngrijească de măsurile necesare, ca în baza legii până la 15. Martie să-și curețe fiecare sătean pomii fructiferi de omizi, de crengile, poamele și frunzele uscate, acestea adunate trebuind să fi arse imediat.

Primarul comunei să aibă dreptul a aplica sancțiuni în caz de va constata abateri dela ordinul dat.

Controlul acestor lucrări să fie făcut din partea Preturii de plasă care va da încredințare jandarmăriei pentru a cerceta grădinile și a raporta de cele constatate. Pentru neglijențele constatate să fie pedepsit atât primarul comunal și membrii consiliului cât și sătenii respectivi.

Paznicii să anunțe imediat Primăriei dacă vor constata că în pomicultură se va ivi vre-o boală sau insectă. În urma anunțului, primarul comunal va comunica cazul cu precădere Secției Agricole Județene, prezentându-i ramuri atacate de boală sau inamic, în cazul când vor fi insecte să aducă și din insecte pentru a cerceta și după constatare să se îngrijească numai decât pentru combaterea necesară și trimiterea echipelor volante la fața locului, înzestrate cu aparate și preparatele necesare. În acest scop Secțiile vor trebui să aibă la îndemână un număr de 10—15. stropitoare și o cantitate oarecare de preparate, pentru ca acțiunea să fie realizabilă cu ușurință și fără întârziere.

În acest scop Circumscripția a cerut dela Ministerul Agriculturii și Dom. 15. stropitori din din numărul disponibil din acțiunile anului trecut.

La acțiunile de combatere echipele vor fi ajutate de brațele de muncă din partea proprietarului, care va plăti și costul preparatelor.

Este necesar a se crea un fond cât de redus la Prefectura Jud. în acest scop. Secțiile Agricole jud. au prevederi bugetare pentru combatere, cari vor fi întrebuințate cu aceste ocazii.

Este recomandabil ca după curățirea de primăvară a pomilor să fie și stropiți înainte de intrare în vegetație cu preparatul Sulfo-Calcic care este mai eficient și destul de eficient.

III. Pășuni.

Să fie luate măsurile necesare sub prevederea de pedeapsă aspră, ca pășunile și islazurile, fie comunale sau posesorale să fie în decursul lunii Martie curățite de spinii și mărăcinișurile de burueni, iar mușuroaiele să fie ase-

menite, precum și căile de trăsuri, traversate ilegal, fixându-se tot odată drumuri admise.

La fel este de mare importanță, ca să fie luate aceleași măsuri și de Serviciul Drumurilor județene și naționale, întrucât pe marginea drumurilor, prin șanțuri și marginea acestora se află foarte multe varietăți de burueni, spinii și mărăcinișuri, cari își răspândesc în tihnă semințele pe ogoare, islazuri etc. Lucrările aceste de distrugerea acestor inamici să fie repetate în decursul vegetației, în orice caz însă înainte de a fi intrat în semință. Să fie interzis de a scoate animalele pe pășune înainte de a se fi desvoltat suficient iarba. Gunoial din târle să nu fie vândut ci să fie folosit la îmbunătățirea pășunii.

Administrația pășunilor fiind legată de burocratism anevoios care reclamă spese mari, în urma plății taxelor și a diurnelor diferite (serviciul agr. jud. med. vet., administrație și cooperație) propunem ca Prefectura să fixeze — și despre aceasta să avizeze pe cei chemați — ce diurne sunt admisibile cu ocazia deplasărilor ce se fac din partea delegaților diferitelor autorități. Eventual ar fi potrivit ca Prefectura să simplifice într'o formă oarecare administrația pășunilor pentru reducerea speselor imposibile.

IV. Viticultura.

Precum la câmp așa și la deal între vii, paznicii să fie obligați a cerceta în permanență viile și dacă vor observa vre-o boală sau insectă să anunțe imediat Oficiile promontoriale, iar aceste să informeze pe primarul comunal, ca acesta la rândul său comunice numai decât Școalei de Viticultură din Miniș, jud. Arad și Școala de Viticultură, Diosăg jud. Bihor, precum și Secțiile Agricole Județene. Odată cu avizul de sus se va trimite atât Școalelor cât și Secțiilor vlăstari atacați sau ciorchini, precum și insecte pentru vedere și constatare, ca în urma acestora să poată lua măsurile de combatere încă la vreme prin echipele volante proprii.

Comisia Viticolă de pe lângă Secțiile Agricole să aplice cu strictețe și cu toată scrupulozitatea dispozițiunile din legea pentru plantarea viilor, împiedicând orice tendință de răspândirea sădărilor de vițe în șes mai vartos punând punct pe aplicarea articolelor din legea pentru plantarea hibridilor.

V. Creșterea animalelor.

Primarii comunali, precum și membrii comitetului ales sau ai Comisiei Interimare să li-se ordone ca animalele de reproducție să le asigure în termen de 48 ore după cumpărare, pentru a nu expune comuna la pagube. Asigurarea să se facă întotdeauna direct și fără intermediar, iar cu plata taxelor de asigurare să fie la zi. De orice neglijență primarul împreună cu membrii Comitetului sau Comisiei Int. trebuie făcuți responsabili.

Înainte de cumpărarea animalelor de reproducție, să se oblige comunele ca în interesul de a face economii, să facă schimb de reproducători apti, între ele, păr pe păr sau eventual adaus, care în orice caz nu vor greva bugetele ca și când vor fi cumpărați noi.

În circada vacilor să fie interzis a se scoate vitele tinere sub 1 1/2 ani unde sunt taurii. La fel trebuie procedat și cu turma de porci unde nu e admis să fie scoși vericașii fineri între scroafe.

Reproducătorilor masculi ai comunelor să li se dea o mai bună îngrijire ca până acum, cu grajduri curate și rația de alimentare corespunzătoare.

Dentru combaterea epizotiei propunem să se reintroducă taxele de 1—2 Lei pentru conscrierea de primăvară a vitelor, cu care Prefectura își va crea un fond ca să poată alimenta acțiunile de combaterea boalelor contagioase.

Să se precizeze în mod clar — și aceasta să fie publicată în județ — cari servicii sunt obligatorii pentru medicii veterinari, — în baza salarului ce primesc dela Stat și cari sunt servi-

Ce este cooperația ?

Fragment din discursul dlui Ion Mihalache rostit în Camera Deputaților în 8 Martie cu ocazia discuției la legea cooperației.

Cooperația s'a născut odată cu capitalismul ca o reacțiune coltra capitalismului în mijlocul claselor sărace, care au avut a suferi primele pagubele capitalismului.

Am spus că a fășnit ca o reacțiune contra capitalismului. Capitalismul își propune valorificarea energiei individualității omului pentru profitul lui. Ei bine, această țintă cooperația a sustras-o și a întors înapoi profitul la muncitori, sub formă de prime de consumație.

Cooperația în țările agricole a luat forma de cooperative de credit, de cooperative de aprovizionare, și, treptat de cooperative de transformare a materiei prime. Nu a reușit, și aici trăim și noi într'o iluzie, în forma de producție în comun în agricultură. S'a încercat ca în joc de exploatare individuale să se facă și în cultura cerealelor și în creșterea animalelor cooperative de cultură în comun. Dar nu a reușit. N'a reușit decât în Rusia și în Italia, iar în Rusia sub formă de cooperative, au avut un început în direcția aceasta, dar apoi au renunțat și astăzi fac cultura forțată. În Italia iau în arendă moșii, dar de cele mai multe ori le cultivă individual. În tot cazul gospodăriile și proprietățile particulare și-le păstrează individual. Și de ce subliniez aci? Pentru că în legea actuală, dar mai ales în raport, am impresia că se trăiește sub iluzia că ce n'au făcut alții vom face noi, anume că vom ajunge la asociații de cultură în comun. Eu m'ași bucura, dar nu cred, pentru că altul este spiritul cooperației.

Oratorul arată în continuare, că atunci când s'a născut cooperația, ca o reacțiune împotriva cămătăriei și arendășiei, guvernele nu i-au înțeles rostul și au prigonit-o. Este meritul lui Spiru Haret de a fi înțeles rostul cooperației.

Cinematografe

CENTRAL
O MELODRAMĂ DIN MANHATTAN

Clark Gable, Myrna Loy

CORSO
MICA DORRIT

Anny Ondra, Mathias Wiemann

SELECT

SOSEȘTE MARINA

James Gannet, Gloria Stuart

Teatrul comunal

31 Martie, ora 9 seară: **ȘCOALA**

CONTRIBUABILILOR comedie în

3 acte. — În rolurile principale:

Tony Bulandra, V. Maximilian și

Ionel Țăranu. — Turneul teatrului

Regina Maria.

Căutăm între membrii și prietenii partidului, precum și printre prietenii și cunoștințele noastre personale, ori printre acei domni cari dintr'un imbold sau dintr'o dorință de a deveni croniciari ai evenimentelor zilnice, corespondenți, ne-ar informa asupra faptelor mai însemnate din comunele județului nostru ori de aiurea.

Nu putem să le asigurăm altă recompensă decât mulțumirile și prietenia noastră, căci și noi lucrăm numai dintr'o nemărginită dragoste pentru scris, prin care vrem să lămurim poporul nostru dela țară și să contribuim, prin modestele noastre mijloace la propășirea lui.

Tiparul **CONCORDIA** Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad, Strada V. Goldis Nr. 6

ciile admisibile să aducă publicului în mod particular și în acest caz ce diurne își pot încasa în astfel de cazur, pentru ca populația să fie pe deplin informată.